

AYLIK PRİM VE HİZMET BELGELERİ İLE MUHTASAR PRİM VE HİZMET BEYANNAMELERİNDE FİİL TARİHİ

Bilindiği üzere, çalıştırılan sigortalılar için işverenler tarafından aylık prim ve hizmet belgesi ile muhtasar prim ve hizmet beyannamesi verilmektedir.

Söz konusu belgelerin, ait olduğu ayı takip eden ayın 26'ncı günü (26'sı dahil) sonuna kadar Sosyal Güvenlik Kurumuna verilmesi gerekmektedir. Belgelerin, sigortalı çalıştırılmasına rağmen yasal süresi içinde verilmemesi hâlinde; kendiliğinden verilmesi ya da tespit üzerine düzenlenmesi durumuna göre, fiil tarihindeki brüt asgari ücret esas alınarak idari para cezası uygulanmaktadır.

Bu noktada cevaplanması gereken temel soru şudur: **Fiil tarihi hangi tarihtir, ya da hangi tarih olmalıdır?**

Bu soruya yanıt verebilmek için aylık bildirgelerin geçmişteki son verilme tarihlerine kronolojik olarak bakmak gerekir.

Sosyal Sigortalar Kurumu uygulamasında, geçmişte aylık bildirgelerin son verilme tarihi ayın son günü olarak belirlenmişti. O dönemde bildirgelerde çalışanlara ait detaylı bilgiler yer almadığından, önce üç aylık, daha sonra dört aylık dönemler hâlinde verilen dönem bordroları ile çalışanların isimleri ile her aya ait gün ve kazanç bilgileri Kuruma bildiriliyordu. Bu dönem bordrolarının verilme tarihi de ilgili üç veya dört aylık dönemi takip eden ayın sonu olarak düzenlenmişti.

Daha sonra yürürlüğe giren kanun değişikliği ile idari para cezaları asgari ücrete endekslenmiş ve böylece cezaların günün ekonomik koşullarına uygun hâle getirilmesi amaçlanmıştır.

Bu çerçevede, bildirgelerin verilmemesi nedeniyle uygulanacak idari para cezalarında fiil tarihinin ne olduğu önem kazanmaktadır. Burada ayrıca vade tarihi ile fiil tarihinin aynı gün olup olamayacağı da değerlendirilmelidir.

Yukarıda açıklandığı üzere hem prim belgelerinin hem de dönem bordrolarının verilmesi gereken tarih, ait olduğu ayı veya dönemi takip eden ayın sonudur. Bu nedenle fiil tarihinin, bu sürenin sona erdiği günü takip eden gün olması gerektiği yönünde bir değerlendirme yapılabilir.

Ancak asgari ücretin dönemsel olarak (Ocak ve geçmişte Temmuz aylarında) yürürlüğe girdiği dikkate alındığında, fiil tarihinin yeni asgari ücretin yürürlüğe girdiği tarihe rastlaması hâlinde idari para cezasının yeni asgari ücret üzerinden hesaplanması gerekecektir. Bu durum, özellikle Mayıs ve Kasım aylarına ait bildirgelerde önemli sonuçlar doğurmaktaydı.

Örneğin, Kasım ayına ait bildirgenin Aralık ayı sonuna kadar verilmesi gerektiği dönemde, vade tarihi olan 31 Aralık fiil tarihi olarak kabul edilmemiş olsaydı, 1 Ocak tarihinde yürürlüğe giren yeni asgari ücret üzerinden ceza uygulanması gerekecekti. Aynı şekilde, Mayıs ayına ait bildirgenin Haziran ayı sonuna kadar verilmemesi hâlinde de 1 Temmuz'da yürürlüğe giren yeni asgari ücret esas alınarak ceza hesaplanacaktı. Bu ise işverenler açısından daha yüksek tutarlı cezaların uygulanmasına yol açabilecekti.

Bu nedenle uygulamada, daha ağır bir sonuç doğmaması amacıyla fiil tarihi olarak, ait olduğu ayı takip eden ayın son günü esas alınmış ve böylece eski asgari ücret üzerinden idari para cezası uygulanarak daha yüksek tutarlı ceza uygulanmasının önüne geçilmiştir.

Günümüzde ise aylık prim ve hizmet belgesi ile muhtasar prim ve hizmet beyannamesinin verilme süresi ait olduğu ayı takip eden ayın 26'ncı günü olarak belirlenmiştir. Bu nedenle fiil tarihi, sürenin sona erdiği günü takip eden gün olan ayın 27'nci günü olarak kabul edilmelidir.

Bu çerçevede gerek Mayıs gerekse Kasım ayına ait bildirgelerde, verilmesi gereken son gün takip eden ayın 26'sı olduğundan ve fiil tarihi de ayın 27'si olarak kabul edildiğinden, yeni asgari ücret üzerinden idari para cezası uygulanmasına yol açan bir durum artık söz konusu olmamaktadır.

BARIŞ ERDEM DANIŞMANLIK SOSYAL GÜVENLİK HUKUKU EKİBİ

